

Raketový vzestup bojových dronů

- editor007 | 25. dubna 2024

SVĚT: Bezpilotní letadla (drony) jsou v posledních dvou dekádách na raketovém vzestupu. Přispěla k tomu celá řada konfliktů, mimo jiné válka na Ukrajině. Poslední velkou akcí, která na sebe strhla celosvětovou pozornost, byl hromadný úder íránských dronů, balistických raket a střel s plochou dráhou letu proti Izraeli.

Bezpilotní letadla (drony) jsou v posledních dvou dekádách na raketovém vzestupu. Přispěla k tomu celá řada konfliktů, mimo jiné válka na Ukrajině. Poslední velkou akcí, která na sebe strhla celosvětovou pozornost, byl hromadný úder íránských dronů, balistických raket a střel s plochou dráhou letu proti Izraeli.

Dalším dramatickým posunem bylo zprostředkování online přenosu obrazu, který zajistil vynález televize ve 20. letech a videa na začátku 60. let 20. století. Důležitým dílkem skládačky bylo spuštění systému GPS v roce 1976 a rychlých datových přenosů v 90. letech, což by nebylo možné bez rozvoje kosmonautiky od roku 1957. Tyto vynálezy umožnily nasazení dronů kdekoli na světě, s operátorem sedícím v řídicím středisku vzdáleném tisíce kilometrů.

První sériově vyráběné drony sloužily především jako létající cíle pro výcvik protiletadlového dělostřelectva na zemi a na lodích. Za první bojové drony se dají považovat americký Interstate TDR, německé letounové střely Fi-103 a americké projekty Anvil a Aphrodite.

Ke skutečnému rozvoji bojových dronů došlo až po druhé světové válce. V Koreji Američané používali vyřazené stíhačky F6F Hellcat s dálkovým řízením k útokům na pozemní cíle. Na rostoucí počet sovětských ponorek reagovali v 60. letech bezpilotním vrtulníkem QH-50 DASH. Jinak se většina dronů používala k průzkumu, jako klamné cíle nebo jako v meziválečném období, pro výcvik obsluh PVO. Mezi nejrozšířenější patřily americké Ryan Teledyne Firebee (přes 7 000 kusů), sovětský Tu-143 Reis (necelých 1 000 kusů) a kanadsko-britsko-německý CL-(2)89 (kolem 250 kusů).

Mezi významné mezníky patří nasazení izraelských dronů k zahlcení egyptské PVO během jomkipurské války v roce 1973 a následně operace Mole Cricket 19, což byla saturace syrské PVO na začátku války v roce 1982. Dalším milníkem byla operace Desert Storm, což bylo největší nasazení dronů od války ve Vietnamu. Vedle plnění celé řady jiných úkolů se UAV Pioneer používaly k řízení palby bitevních lodí USS Wisconsin (BB-64) a USS Iowa (BB-61). Iráctí vojáci se velmi rychle naučili, že zdánlivě neškodné vrčení motocyklového dvouválce Sachs je zpravidla předzvěstí toho, že oblast brzy přeorá smršť 406mm granátů. Zkušenosti z této války vedly k urychlení vývoje dronů, prakticky po celém světě.

AUTOR: Ing. Radek Panchartek

[ZDROJ](#)